# GAZETA KRAKOWSKA

Nro 29.

z KRAKOWA dnia 12 KWIETNIA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.


*Z Warszawy d. 4 Kwietnia.*

Głos Senatora Woiewody Hr. Miączyńskiego Prezesa Dyrekcyi Główney Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, miany na posiedzeniu Dyrekcyi Główney Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego dnia 3 Lutego 1829 roku.

*JW. Radco Stanu, Zastępco Ministra Przychodów i Skarbu! Szanowni Członkowie obu Komitetów!*

Działania Dyrekcyi Główney będąc iednostayne, iey Sprawozdanie iest przeto zawsze iednakowem opowiedzeniem czynów półrocznie w duchu prawa dopełnionych, o których trafności i należytem wykonaniu, do Was Szanowne Władze, przed którémi Dyrekcyia Główna z postępowania swego się tłómaczy, sądzić należy.

Jako ciągły świadek czynności władz wykonawczych Towarzystwa, winienem zapewnić, że staranność Członków Dyrekcyi, tak Szczegółowych iak Główney, o ścisłe dopełnienie obowiązków powołania swego, była niezmiennie gorliwa.

Skutki naypewnieyszą są skazówką po którey oceniać się daie dobroć, stan i powodzenie instytucyi.

Do naszego towarzystwa przystępuią iuż teraz obywatele niemaiący żadnego na dobrach swoich długu, iedynie z przekonania, że w wyborney trafności zasad iego, znayduią środek pomnożenia swego maiątku, mogąc zwolna małą odpłatą kapitał, który bez trudności pozyskanym i do korzystnych przedsięwzięć użytym bydź może. Uiściliśmy się i w tem piątem półroczu w procentach i opłacie wylosowaney, bez naymnieyszey pożyczki. Listy Zastawne stały właśnie ciągle 87 1/2 za sto, a uzasadnioną mieć można nadzieię, że kurs ich podnosić się będzie, gdy za rozprzestrzenieniem się działań Banku Polskiego, odlegleysi, zagraniczni z ich niewzruszalnością bezpieczeństwa i punktualnością realizacyi, lepiey się obeznaią.

Oprócz dóbr Górki Równiny w Województwie Krakowskiem, które nadzwyczayna burza i wylew rzeki w roku 1827 ciężkiem zniszczeniem o stan niewypłacalności rat powinnych przyprawiły, sześciu liczyliśmy od istnienia Towarzystwa właścicieli prywatnych dóbr, którzy dla założenia należnych procentów, użycie ostatecznych prawa środków, koniecznem czynili. Dwóch z nich gdy do przedaży dóbr przychodziło, opłacili całkowitą zaległość. Dla braku licytantów przedaż

stroyga Dóbr w Sandomierskiem nie doszła; a dla tego stosownie do ustawy przez rok ieszczé w administracyi Towarzystwa zatrzymane bydź muszą; Dobra zaś Staroguby w Płockiem, surowość prawa dosięgła.

W smutnem dla właściciela położeniu, niosła mu pomoc ta sama Instytucyia która go ostrością przepisów swoich ścigała. Dzięki Listom Zastawnym, wylicytowano te dobra daleko wyżey nad szacunek, za któren sprzedane bydź mogły, a blisko za trzy razy tyle, ile dług Towarzystwa wynosił. Właściciele Listów Zastawnych uyrzą w tym przykładzie nową rękoymię bezpieczeństwa, zważaiąc tak ostrożność, z którą Towarzystwo pożyczki udziela, iak sprężystość, z którą nad niezawodnością iey uiszczenia, czuwa.

Naglące czynności przy zawiązaniu się Towarzystwa, ogrom pracy przy iego rozwinięciu, żmudne kształcenie form rachunkowości po Dyrekcyiach Szczegółowych, zaymuiąc całe natężenie, nie dozwoliły Dyrekcyi Główney złożyć rachunków współcześnie z nastąpionemi wydatkami. Lecz w tem półroczu iuż Rząd i Komitet odebrał takowe, z wszelkiemi szczegółami za rok 1826 i pierwsze półrocze 1827 r. Za następne trzy półrocza przyłoży Dyrekcyia starania, aby w zaczętey bieżącego roku połowie złożone były, a tym sposobem ważna ta gałęź iey obowiązków wypełnianą będzie na przyszłość w równi z biegiem czasu.

Z oddanych rachunków za czas zwyż wspomniony, i z wyrachowania przybliżonego na czas następny, przekonała się Dyrekcyia Główna, że iakkolwiek stan Towarzystwa iest świetny, przecież dochody Administracyyne nie będą dostateczne do utrzymania władz Towarzystwa, bez przewidzianey ustawą w artykule 31 pomocy Rządu, który, — powinnością iest publicznie wyznać, iż w ścisłem wykonaniu naywyższey a dobroczynney Nayiaśnieyszego Pana woli, Oycowską Iego pieczołowitością o dobro Towarzystwa miłościwie wskazaney, niesie temuż przez Jaśnie Oświeconego Xięcia Ministra Przychodów i Skarbu w każdey potrzebie skuteczne wsparcie, i pod każdym względem nayusilnieyszą wymierza staranność.

Lecz gdy wszyskie głównieysze czyny Dyrekcyi Główney, i każdy ważnieyszy przedmiot dotyczący interessu Towarzystwa, maią Wam bydź Szanowne Władze szczegółowo przedstawione, nadużywałbym drogich chwil waszych niewczesnem o tem uprzedzaniem. Kończę przeto głos, wzywaiąc JW. Radcę Nakwaskiego, aby do odczytania Sprawo-zdania przystąpić zechciał.

---

*Dyrekcyia Główna*
*Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.*

Uwiadomia interessantów, iż w dniu 1wszym Kwietnia r. b. w obecności Komitetu właścicieli Listów Zastawnych, odbyło się losowanie Listów Zastawnych, które z nich funduszem umorzenia z bieżącego półrocza zapłaconemi bydź maią.

Wyciągnięte w ogóle:

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Lit: | A. | sztuk | 21 | na summę | zł: | 420,000 |
| — | B. | — | 104 | ditto | — | 520,000 |
| — | C. | — | 545 | ditto | — | 545,000 |
| — | D. | — | 253 | ditto | — | 126,500 |
| — | E. | — | 675 | ditto | — | 135,000 |
| | | Sztuk | 1598 | na summę | zł: | 1,746,500 |

Fundusz umorzenia na półrocze bieżące wynosił. - - - , zł. 1,743,351 gr. 17

z którego potrąca się za dopłacenie właścicielowi Listu Zast: Lit: B. Nro 62,703 w przeszłem półroczu wylosowanego zł: 1470 gr. 15

Pozostało zatem na fundusz umorzenia bieżącego półrocza - - zł: 1,741,881 gr: 2

Że zaś iak wyżey wylosowano - - - - zł: 1,746,500 — —

Przeto na List ostatnim ciągiem wylosowany Lit: B. Nro 3352 zabrakło funduszu na - zł: 4648 gr: 28. które będą zapłacone z funduszu umorzenia przyszłego półrocza.

Wykaz szczegółowy Listów Zastawnych wylosowanych do ninieyszey odezwy dołącza się.

W Warszawie dnia 2 Kwietnia 1829 r.

(Artykuł nadesłany)

Gospodarz wieyski podaie swe myśli, wsparte po części na doświadczeniu utworzenia massy zabezpieczaiącey budynki od pożaru, upatruiąc tą drogą iedyny sposób naradzenia się z gospodarzami, którzy mogą mieć w tym względzie wiadomości i doświadczenia przez podanie swych zdań, utworzenia massy, którąby zupełnie swemu celowi odpowiadała, i mogła z czasem mieszkańców zabezpieczyć od tak częstych nieszczęść, a tem samem zmnieyszyć składki ogniowe.

Massa do użycia wewnętrznego ma się składać z korca dobrego wapna, z dwóch korcy gliny, pół korca żytney razowey mąki, pół korca makuchów, czyli wytłoczyn oleynych miałko utłuczonych, pół korca popiołu, pół korca łayna końskiego, pół korca sierci bydlęcey, 10 funtów ałunu i tyleż soli kuchenney, piasku z korczyk lub tyle ile potrzeba będzie; zamiast wody, użyć lepiey ługu garbarskiego, lub iakiego innego. Tą massą dobrze przerobioną wylepić, czyli wymazgać wszystkie części budynku, łatwe do zaięcia od ognia. Dla pokrycia zaś budynku robią się ze słomy zwyczayne dobre wykrętaki, które maczaią się dostatecznie w mięszaninie dwóch korcy gliny, iednego korca wapna, ośm garcy żytney mąki, ośm garcy makuchów, 16 garcy popiołu i piasku podług potrzeby. Takowe wykrętaki, układaią się bez żadnego przytwierdzenia, regularnie, iak zwyczayna poszywka na łatach, co iest dostatecznem do ich umocowania.

Gdy ta dachówka, czyli pokrycie wyschnie, przystępuie się do dania tynku; massa będzie taż sama, wypuściwszy iedynie glinę, a dodawszy w to mieysce więcey wapna.

Przysposobienia dla ułatwienia tey czynności robią się następuiące:

Trzeba dwie drabin tak długich, iżby aż nad dach wystawały, do których za pomocą sznurów, przytwierdza się drąg, zwyczaynie przy dekowaniu używany, który podług potrzeby, pedwyższać i opuszczać można; podaie się potem robotnikowi na dach rzeczoną massę, którą za pomocą kielni cienko na dach narzuci, packą, zatrze i wygładzi. Po wyschnięciu daie się dla większey trwałości ieszcze powłokę, z mieszaniny połowy oleiu i połowy smoły, a dla koloru daie się ziemi Angielskiey. Rozumie się przez się, iż ta robota na wiosnę podczas pogody odbywać się powinna, i szybko postępować. Gdyby wykrętaki maczane były w massie do tynku przeznaczoney, i zaraz strychulcem na dachu wygładzone, obeszłoby się może bez tynku.

Byłbym wprawdzie bardzo szczęśliwy, gdyby móy zamiar pomyślny skutek osiągnął.

Jan *Meisner* ze Szczuchnia.

*Kurs Listów Zastawnych*
dnia 3 Kwietnia 1829 r.

*Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.*
Za Sto złotych w Listach Zastawnych.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Żądano | . . . . . | zł: 87 | gr. | 15 |
| Płacono | . . . . . | — 87 | — | 5 |

)a(

*Z Petersburga d. 6 Marca* D. K.
(Z Ruskiego Inwalida.)

Przez naywyższe dyplomata w dniach 6, 14 i Lutego N. Cesarz Jmć raczył nayłaskawiey mianować Kawalerami orderu S. Anny 1wszey klassy Jenerełów Majorów: Perrena 1, zarządzaiącego brygadą wzorową artylleryi i iey szkołą, Czeremissynowa 1, Naczelnika artylleryi 7go korpusu pieszego, i Hessa, dowódcę 3ciey brygady 22giey dywizyi pieszey, a Jenerała Porucznika panuiącego Xięcia Mingrelii Dadjanowa, udarować brylantowanemi znakami tegoż orderu i teyże klassy, w nadgrodę odznaczaiących się zasług i wzorowey waleczności, okazaney w czasie oblężenia i wzięcia twierdzy Poti.

Rozkazem dziennym Jego Cesarskiey Mości z dnia 28 Lutego wyniesieni zostali na Jenerałów Majorów Pułkownicy:

Pułku Wileńskiego Lewandowski, oraz mianowany dowódcą 3ciey brygady 3ciey dywizyi pieszey;

Pułku Litewskiego Nikitin 2gi, i ma zostawać przy Naczelniku 24tey dywizyi pieszey;

Pułku Białostockiego Balbekow, i ma zostawać przy Naczelniku 25tey dywizyi pieszey;

Pułku Xięcie Wilhelma Pruskiego Markow 4ty, oraz mianowany dowódcą 3ciey brygady 12tey dywizyi pieszey;

Pułku Kostromskiego Słatwiński 3ci oraz mianowany dowódcą 2giey brygady 12tey dywizyi pieszey.

---

Jeszcze się spełniło iedno z pobożnych postanowień Alexandra Błogosławionego! Instytut inżenierów dróg kommunikacyy, który swóy byt otrzymał przez Jego ustawiczną o dobro narodu pieczą, nie miał dotąd Cerkwi: budowanie iey zaczęło się w ostatnich Jego panowania latach, a teraz przywiedzione do końca. Dnia 21 z. m. poświęconą została wzniesiona w samym gmachu Instytutu świątynia pod imieniem Prawowiernego Wielkiego Xiążęcia Alexandra Newskiego. Wspaniałość świątyni odpowiednia iest wzorowemu wyrobieniu wszystkich części tego zakładu, który zasłużył nieiednokrotnie na Wysokie Monarsze zadowolenie, i wzbudza we wszystkich podróżnych podziwienie. Poświęcenie odbył Przenaywielebnieyszy Nikanor, Biskup Rewelski. Przyiemną było rzeczą widzieć radość pobożną na twarzach młodych wychowańców, którzy dotąd nie potrzebuią już szukać, zewnątrz swego mieszkania, mieysca, dla wspólnego podnoszenia serc swoich do iedynego źródła wszelkiego dobra, i dla utwierdzenia siebie w zbawiennych prawidłach wiary chrześciiańskiey. Przed zakończeniem Liturgii S., Kapelan Instytutu miał do nich nauczaiącą mowę, która głęboko przeięła wszystkich słuchaiących. — Z Cerkwi poszli wszyscy do sali, gdzie przez Instytut byli częstowani śniadaniem, wśród którego spełniono zdrowie N. Cesarza Jmci i całego Nayiaśnieyszego Domu, oraz Głównozarządzaiącego korpusem dróg kommunikacyi, J. K. Mości Xiążęcia Alexandra Wirtembergskiego, Przenaywielebnieyszego Nikanora, i nakoniec, na iednozgodne żądanie wszystkich gości, Dyrektora Instytutu, Jenerała Majora Bazena. Z powszechnym żalem, J. K. Mość Xiążę Wirtembergski, z przyczyny niespodzianey choroby, nie mógł się znaydować na tey uroczystości; lecz JW. Dyrektor, przez swoie staranie, uprzeymość i uwagę podwoił zadowolenie gości, a okazuiący się we wszystkiem porządek utwierdził ich w przekonaniu, że młodzież pod głównem naczelnictwem J. K. Mości, powie-

rzona iego dozorowi, otrzymuie naystarannieysze prowadzenie do tego, iżby się zawsze trzymała natchnienia cnoty i wiernie wykonywała swe obowiązki ku Monarsze i bliźniemu. Po śniadaniu PP. Jenerałowie i officerowie dróg kommunikacyi złożyli dosyć znaczną summę, na zrobienie w Cerkwi Instytutu nowey kratki.

— Dnia 8. —

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Dziś rano o godzinie 11tey w tuteyszym Kościele Katolickim odprawione zostało żałobne nabożeństwo za duszę ś. p. Papieża Leona XII. Celebrował JW. Biskup Koadjutor. Requiem Mozarta wykonali śpiewacy Dworscy. Posłowie zagraniczni i wielka liczba osób znakomitych, obecni byli temu religiynemu obrzędowi.

(*Z Gazety Handlowey.*)

W Nrze 1 Dzienika Rękodzieł umieszczony następuiący

*Wyciąg ze zdania sprawy Ministra Skarbu o Departamencie rękodzieł i handlu wewnętrznego w roku* 1828.

*A. Rękodzieła.*

W wydziale rękodzielniczym, w roku 1828, zrobiono niektóre szczególnie ważne urządzenia, stanowiące, iż tak rzekę, epokę w tey odnodze przemysłu. Urządzenia te są:

1. Rada Rękodzielnicza, z oddziałem Moskiewskim, Gubernialnemi Komitetami i iego korrespondentami.

2. Wystawa rękodzieł fabryk Rossyyskich, dla którey wydane są ustawy i zrobione różne przygotowania, aby mogła bydź otworzona w miesiącu Maju 1829 roku. Sale do wystawy będą przygotowane na czas iey otwarcia.

3. Urządzenie do założenia w Petersburgu Instytutu praktyczno-technologicznego. Potrzebne dla niego ogromne budowy z machinami będą zaczęte w roku ninieyszym, kosztem z summ ekonomicznych Ministeryum finansów.

Rada rękodzielnicza stanie się istotnym punktem środkowym wszystkich popędów przemysłu rękodzielniczego i posłuży do kommunikacyi i rozprzestrzenienia ogólnie pożytecznych w tym przedmiocie wiadomości.

Wystawa obudzi emulacyią, obezna publiczność i samych fabrykantów z własnemi naszemi płodami i stopniem ich udoskonalenia, zachęcaiąc przez samo do dalszego postępu.

Instytut iest nie zbędnym do przygotowania wyższego usposobienia maystrów średniego stanu, oraz zarządzaiących fabrykami.

Bardzo także pożytecznem iest przedsięwzięciem zakład do gatunkowania wełny w Moskwie, odpowiedni potrzebom fabrykantów i licznym stadom owiec cienkowełnistych.

Szczególnieyszego rodzaiu zaprowadzeniem, w którem się iednoczy przemysł fabryczny z hodowlą owiec i rolnictwem, iest Koloniia Anhaltska w kraiu Nowo-Rossyyskim, okazniąca już wielki postęp przez urządzenie potrzebnych zabudowań i sprowadzenie owiec.

Szczegóły tych urządzeń obięte są w zdaniu sprawy Departamentu.

Zaprowadzenie wyższey, ulepszoney hodowli owiec w Guberniiach Nadbaltyckich otrzymuie nader dobre skutki.

Liczba naszych fabryk, lubo, podług wiadomości urzędowych, nie bardzo się powiększyła, ale wewnętrzna ich zaleta podniosła się, i liczba robotników znacznie wzrosła.

Ministeryum finansów przyczyniło się do tego ze swoiey strony, naybardziey przez rozszerzenie pożytecznych wiadomości, przez

pośrednictwo Dziennika rękodzieł, sprawdzenie wzorów, tudzież zachęceniami w Gazecie Handlowey, i innemi, podług rozmaitych zdarzeń, pomocami.

Niektóre fabryki, mianowicie sukienne, pomnożywszy swoie wyroby prawie nad potrzebę, doznawały trudności w ich zbywaniu. Do czego, względnie wyrobu nici i sukna, przykładała się także emulacyia fabryk Polskich.

Dla nieiakiego zachęcenia własnych naszych owczarni, na wełnę zagraniczną nałożono cło nieco wyższe, a mianowicie: od 50 kopiiek do 1 rubla 50 kopiiek srebrem od puda; od wełny zaś Rossyyskiey przy wywozię za granicę, cło zmnieyszono od 50 kop: do 15 kop: od puda; ale dla zbytku własney wełny, nie miało to bynaymniey wpływu szkodliwego na fabryki.

Godna uwagi, że w Guberniiach Nadbałtyckich zaczęli zaymować się przygotowaniem wyrobów z wełny czesaney, których nigdzie przedtem nie było, i obiecuią ważny pożytek.

Niemniey także godnemi są uwagi fabryki iedwabne w Petersburgu, w których szczególniey wyrabiaią tak trudne materyie gładkie.

Wyroby z lnu wyższey dobroci, z żalem naszym, nie miały pożądanego powodzenia, lubo zkądinąd i w tym wydziale iest ruch widoczny. Fabryka bieliany stołowey Nejenhana utrzymuie się.

Do działań szczególnych i środków w wydziale rękodzielnicznym, należą:

Wydrukowanie dzieła o nieszkodliwym dla zdrowia sposobie pozłacania.

P. Senator Engel przywiózł z Gubernii Orenburgskiey pewną ilość odpadaiących z grubowełnistych owiec Kirgizkich woyłaków naturalnych, z których udało się zrobić szczególnego gatunku piękną baię z wielkim glansem.

Na osnowie Ukazu dnia 21go Grudnia 1827 roku, dano ulgę 10 fabrykantom.

Jednego z nich dom zaymuie się bardzo ciekawem przedsięwzięciem, to iest, oczyszczanie łoiu wyciskaniem zeń olèiu, przezco łoy ten staie się twardym, białym, bez zapachu, i pali się iak wosk. Wynalazek ten może się stać dla Rossyi nader ważnym.

Niektórym z tych fabrykantów dano inne pomoce, a Monierowi naznaczono pożyczkę na ewikcyią domu w Moskwie. Zresztą, systemat pożyczki zaniechany.

Dla rozprzestrzenienia odbytu wyrobów Rossyyskich przedsięwzięto rozmaite środki: Żydom pozwolony przyiazd do Moskwy pod pewnemi warunkami. Posłano próbki naszych cyców do Kiachty, oraz różnych wyrobów do Brazylii; a na jarmark Tyfliski wyroby kleionkowe i mastyksowe, kobierce dywany i t. d. bardzo korzystne w klimacie gorącym.

Do rozmaitych środków ku pożytkowi rękodzieł należy między innemi i to, że:

Do Moskwy posyłany był chemik Mabur, który dawał tam bezpłatnie lekcyie; późniey udał się do Nowogrodu-Niższego i sprawił dotykalne wrażenie.

Posłany był urzędnik do Bessarabii i do Guberniy pogranicznych, dla obeyrzenia tameecznych fabryk i sposobów zbywania naszych wyrobów.

(*Dokończenie nastąpi.*)

*Z Paryża d. 27 Marca.*

Onegday Izba Deputowanych wyznaczyła kommissyią do roztrząśnienia budżetu i rachunków r. zeszłego.

P. Lainè de Villeveque i syn iego Vice-

konsul w Mexyku, mieli dnia 20 b. m. prywatne posłuchanie J. K. Mci.

Jenerał Major Tyb: Sebastiani opuścił dnia 19 b. m. kwarantannę i iedzie do Paryża, dla zasiądzenia w Izbie Deputowanych.

Jeden z pierwszych tuteyszych Domów bankierskich uczynił Ministrom ofiarę wystawienia swoim kosztem linią morskich telegrafów, która ciągnąć się ma od Dunkierki aż do Antibes, i utrzymywania iey przez lat 50 tak co do płacy osób, iako też materyałów. Sposób, podług którego ma bydź założoną, iest wynalazkiem iednego z Admirałów Francuzkich.

Baron Henrielop za pomocą nowego swoiego i udoskonalonego instrumentu uwolnił niedawno za iednym posiedzeniem w kilku minutach człowieka od pęcherzowego kamienia, na który od 5 lat cierpiał. Operacyia działa się publicznie w szpitalu w obecności znaczney liczby lekarzów i wygoienie nastąpiło za dni kilka.

Przez nieostrożność iednego z piekarzów w Choye (dep: wyższey Saony) 70 domów stały się pastwą płomieni, przyczem kilkunastu ludzi życie utraciło.

Akademiia tuteysza umieiętności obrała członkiem swoim sławnego Astronoma Niemieckiego Olbers.

Znayduie się tu teraz Perski poeta i matematyk, nazwiskiem Mehmed Imael, który znaydował się niedawno na posiedzeniu Akademii umieiętności.

Na danym niedawno w sali foxalowey balu na wsparcie wychodniów Portugalskich znaydowało się przeszło 1500 osôb i sprzedano 1700 biletów. Xiążę Orleanu przysłał za 75 biletów 1500 Fr. Xiążę Chartres (syn ostatniego) znaydował się na tym balu i tańczył kadryle. Pomiędzy obecnemi Margrabina Loulé (siostra Don Miguela) ściągała na siebie wszystkich oczy i na iey twarzy malował się smutek. Mąż iey, człowiek kształtny, uderzał także i mimowolnie przypominał każdemu smutny koniec iego oyca. Niemnieyszą zwracał na siebie uwagę Jenerał Saldanha, który chociaż ieszcze młody ma iuż siwe włosy. Znaydowali się na tymże balu Jenerałowie Lafayet, Grouchy, Sebastiani, Gourgaud, Xiążę Choiseul, PP. Ternaux, de la Bord, Thiard, Pułkownik Jacqueminot, Ch. Dupin, Perrier, i t. d. tudzież wielu Deputowanych z prawey strony. Z cudzoziemców znaydowała się Lordowa Cochrane. Sądzą, iż przychód przez podpisy na ten bal wyniesie do 30,000 Fr. Był on pomysłem, znaney iako autorki dzieła "Adele de Sennanges,, Pani Flahault, dawniey małżonki Portugalskiego Posła w Paryżu de Souza. 40 Dam podięło się zbierać podpisy. Bal trwał do godziny 3ciey zrana i przerwany tylko był przez nieszczęśliwy pożar w Bazardzie.

Z *Włoch d.* 18 *Marca.*

Xiążę Sasko-Koburgski wyiechał dnia 17 Marca z swoim orszakiem z Florencyi do Bononii. — Poseł Angielski przy Dworze Wielkiego Xięcia Toskańskiego, Lord Bourghersh, udał się tegoż dnia z swą rodziną do Rzymu gdzie zamyśla miesiąc bawić. Przed wyiazdem dał u siebie świetny wieczór, który Dwór i Xiążę Sasko-Koburgski obecnością swoią zaszczycili.

Ces. Austryiacki Konsul jeneralny w Korfu, P. Hauenschild, przybył do Tryiestu udaiąc się do Wiednia.

Od ogłoszenia Wenecyi wolnym portem trudni się Administracyia celna przygotowaniami do zapobieżenia przemycaniu towarów na ląd stały z ominieniem cła, któremu położenie Wenecyi bardzo sprzyia.

Król Neapolitański, który zapadł był na oczy, zaczyna przychodzić do zdrowia. — Gazeta Neapolitańska oświadcza pod dniem 2 Marca, iż upoważnioną iest do ogłoszenia, że Anglicy uchylili blokadę Tangeru i odtąd wszystkie okręty wolne zawiiać tam mogą.

*Z Madrytu d. 17 Marca.*

Rodzina Królewska bawi ciągle przy dobrem zdrowiu w Pardo.

Rozporządzenie Królewskie z dnia 25 Grudnia, które dopiero teraz ogłoszone zostało, nakazuie urządzenie kompaniy weteranów.

W tych dniach przybyło tu kilku gońców do Posłów Angielskiego i Rossyyskiego. Gabinet nasz odbiera także często pisma od Posłów naszych z Paryża i Londynu. Z strony Anglii nadeyść znowu miało mocne przełożenie względem udzielenia powszechnego przebaczenia.

Onegdayszey nocy podwoione tu zostały patrole i woyska stały przez całą noc w koszarach pod bronią. Dotąd nie wiadoma iest tego przyczyna. To tylko pewna, iż rząd staie się codziennie łagodnieyszym i zbliża się do oświeceńszych myśli.

Rząd posела do wysp Kanaryyskich kommissyią, dla zasiągnienia wiadomości o korzyściach, iakie z tych wysp miećby można, mianowicie we względzie rolniczym i handlowym. Ważne to poselstwo powierzył Król Don M. Villota, członkowi naywyższey Rady Indyyskiey.

W niektórych prowincyiach, a mianowicie w Katalonii i Nawarze umysły są bardzo wzruszone, i rząd wydał rozkaz, aby policyia podwoiła baczność.

*Z Lizbony d. 15 Marca.*
(Z Kuryera Francuzkiego.)

Z rozkazu Don Miguela wielu professorów (mówią, iż do 600) oddalonych zostało z swoich powołań, ponieważ dawane przez nich nauki staćby się mogły niebezpiecznemi i wpoić w młódź przeciwne obyczaiom mniemania.

Na znak uszanowania dla zmarłego Papieża, chociaż nie uznał go Królem, pozostał Don Miguel przez trzy dni w swych pokoiach i rozkazał Dworowi zawdziać na 4ry tygodnie żałobę.

Dnia 10 po przybyciu nadzwyczaynego gońca z Porto odbyła się pod przewodnictwem Don Miguela rada Ministrów.

*Z Bruxelli d. 27 Marca.*

Mówią znowu, iż do spraw Katolickiego wyznania nowe Ministerstwo utworzone zostanie, i na Naczelnika tego wydziału przeznaczaią dotychczasowego Posła w Rzymie, Hr. Celies.

W tych dniach przybył tu z Paryża Xiążę Wirtembergski. Odznaczaiące się przyięcie go przez nasz Dwór, daie powód do różnych domysłów.

Eskadra nasza na morzu Śródziemnem składa się teraz z 12 woiennych okrętów, z 214 działami i 1677 ludzi osady. W Indyiach wschodnich mamy 6 woiennych okrętów, z 184 działami i 1007 ludzi osady, a w zachodnich 4ry okręty, z 74 działami i 445 ludzi osady. Cała morska nasza siła w stanie służby będąca, składa się teraz z iednego liniiowego okrętu, 7 fregat, 9 korwet, 6 brygów, 3 awizowych i 2 przewozowych statków, tudzież 2 parowych łodzi, maiących 720 dział i 4314 ludzi osady. Nie będąca zaś w czynney służbie z 6 liniiowych okrętów, 13 fregat, 8 korwet, 5 brygów, 1 szonera i 30 działowych szalup.

# DODATEK
## DO Nro 29.
# GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 12 KWIETNIA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

### OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

| Dzień godzina | Barometr z reduk: na 0° r. | Therm: czyli stop: zim i ciepła | Higrometr | Wiatr | Stan Atmosf: | UWAGI. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Kwiet: | cali lin: | stopnie | stop: | | | |
| god:7 | 27 1, 356 | + 5. 0 | 91 | Połn: Ws. słaby | Pogoda z chmur: | |
| 12 | ,, 0, 889 | +13. 4 | 69 | Połn: Za. słaby | ,, ,, | |
| 7. 3 | ,, 0, 440 | +14. 5 | 65 | ,, ,, | ,, ,, | |
| 9 | ,, 0, 216 | +10. 1 | 78 | Południowy słaby | Pochmurno | |
| [illegible] | 26 11, 941 | + 8. 5 | 82 | Południowy słaby | Chmury | |
| 8. 12 | 27 0, 674 | +10. 3 | 77 | Połud: Za. wicher | Pochmurno | Deszcz. |
| 3 | ,, 1, 903 | + 7. 6 | 81 | ,, ,, | ,, ,, | |
| 9 | ,, 3, 572 | + 4. 6 | 91 | ,, słaby | Pogoda z chmur: | |
| 7 | 27 4, 505 | + 3. 7 | 90 | Połnocny słaby | Pogoda z chmur: | |
| 9. 12 | ,, 3, 982 | +12. 2 | 65 | Połn: Za. mocny | ,, ,, | |
| 3 | ,, 3, 390 | +14. 1 | 61 | ,, średni | ,, ,, | |
| 2 | ,, 3, 350 | + 8. 4 | 79 | Połnocny słaby | ,, ,, | |
| 7 | 26 2, 359 | + 7. 0 | 85 | Połud: Za. słaby | Pogoda z chmur: | |
| 10. 12 | ,, 2, 173 | +15. 1 | 65 | ,, ,, | ,, ,, | |
| 3 | ,, 1, 805 | +17. 1 | 60 | żaden | ,, ,, | |
| 9 | 27 1, 882 | +10. 2 | 93 | Połud: Za. słaby | Pochmurno | Deszcz. |

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

*Z Wiednia d. 6 Kwietnia.*

Przybyły tu dziś w południe z Rzymu Sekretarz Ces. Austryiackiego poselstwa P. Ohms przywiózł wiadomość, że dnia 31go Marca przed południem JW. Kardynał Franciszek Xawery Castiglione (urodzony dnia 20 Listopada 1761) większością 47 głosami obrany został Papieżem i przybrał imię Piusa VIII. — Kardynałem Sekretarzem stanu mianowany został przez nowego Papieża JW. Kardynał Albani.

*Z Londynu d. 21 Marca.*

Poseł Francuzki, Xiążę Polignac, miał naradę z Hr. Aberdeen.

Oczekiwany tu iest Guerrero, dawniey Minister stanu i Prezes Izby Deputowanych Portugalii, z Rio-Janeiro z pismem Cesarza dotyczącem się Portugalii.— Wychodnie Portugalscy, którzy dnia 16 Lutego w liczbie 600 z Plimut odpłynęli, wysiedli na Terceirę.

Między Xciem Wellington i Hr. Winchilsea zaszedł poiedynek. Powodem do niego było, że Hrabia kazał w Dzienniku Standard umieścić list, w którym oświadczył, że na przyszłość niechce należeć do składek dla Kollegium Królewskiego, ponieważ dotąd szedł tylko za przykładem Xcia Wellington, ale sądzi, że ten Xżę wspierał iedynie ten protestancki Instytut w celu oszukania publiczności względem swoich zamiarów co do Katolików. Gdy ten list doszedł do wiadomości Xięcia, żądał od Hrabiego wyiaśnienia z dodatkiem: że wolno mu należeć lub nie do składek rzeczonego Kollegium, ale to nie daie mu prawa twierdzić, że on (Xżę) z nieuczciwych i kary godnych zamiarów należał do składek. Hrabia wzbraniał się uczynić żądanego oświadczenia. Xżę Wellington udał się potem do Sekretarza woiennego, P. Harding, a dziś rano o godzinie 8 na pole Battersea. W kilka minut przybył tamże Hr. Winchilsea, w towarzystwie swoiego sekundanta Hr. Falmouth. Xżę Wellington wystrzelił naypierwey, ale chybił, Hr. Winchilsea wystrzelił potem z swego pistoletu na powietrze. Tu w dał się Hr. Falmouth w poiednanie, i nakłonił Hr. Winchilsea do podpisania oświadczenia, w którem ubolewał nad pospiechem, z iakiem ogłosić kazał mniemanie, na które użala się Xżę Wellington. Oprócz tego obowiązał się Hr. Winchilsea ogłosić kazać to oświadczenie w Dzienniku Standard.

Od kilku wieczorów był Xżę Wellington powracaiąc z Izby wyższey od kupy pospolstwa obelżywemi słowy napastowany. Onegday zaś w wieczór tak znaczna liczba pospolstwa zabiegła mu drogę, że musiał dla uyścia dodać konowi ostrogi, która goniła go iednak aż do iego mieszkania, i policyia zaledwo ią rozpędzić zdołała.

Wczoray zamieniła się Izba niższa na wniosek P. Peel w wydział, dla rozważenia bilu względem obiorów, o którym dnia 24 b. m. zdana będzie sprawa.

Przeyście obu bilów w Izbie niższey zdaie się bydź zapewnione, ale że w wydziale poczynione w nich bydź mogą niektóre odmiany, przeto trzecie odczytanie i odesłanie ich do Izby wyższey nastąpić niemoże przed końcem przyszłego tygodnia. Tam chociażby pierwsze odczytanie zaraz nastąpiło, do trzeciego iednak upłynie naymniey dni 14, a ieśliby Lordowie poczynili w nich iakowe odmiany, wrócić ieszcze muszą do Izby niższey niżeli sankcyią Królewską otrzymaią.

Do Plimut zawinęła galiota Kamilla, która pod Kapwerdskiemi wyspami napotkała przed 5ciu tygodniami wyszłą z Malty Angielską, i tamże zebraną Francuzką eskadrę, które oczekiwały na przybycie wyszłey z Brazylii przeciw Portugalii wyprawy.

Zdaie się, iż zniknęły wszelkie widoki do poiednania się między naszem i dotychczasowym Portugalskim rządem, i mówią o zerwaniu z nim wkrótce związkow. Ministrowie nasi czekać tylko mieli na wyraźne oświadczenie się Don Pedro, a to iuż nastąpiło. Eskadra Brazyliyska znaydzie w portach naszych przyiacielskie przyięcie. Przed kilku dniami P. Cockburn, ieden z Lordów admiralicyi, odpowiedział na zapytanie P. Hume w Izbie niższey: że dla tego iedynie zabroniono wylądowania konstytucyionistom Portugalskim na Terceirę, aby zapobiedz nagłemu przerwaniu handlu z Portugalią i skutkom z roziątrzenia Don Miguela.

## TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 12go b. m. daną będzie Wielka Trajedja w 5 aktach, z Niemieckiey Szyllera na Polski ięzyk przełożona, pod tytułem: *Intryga i Miłość.*

W następuiący Wtorek, to iest dnia 14 b. m. dane będzie Wielkie Drama w 4 aktach, z Francuzkiego na ięzyk Oyczysty przez B. Kudlicza Nauczyciela Szkoły Dramatyczney Warszawskiey przełożone, pod tytułem: *Ofiara Abrahama.*

Sztuka ta, którey treść i charaktery w Piśmie S. są czerpane w dwukrotnem iey wystawieniu na tuteyszym Teatrze, z zadowoleniem od światłey Publiczności przyiętą była. Dyrekcyia przeto Teatru przeznaczaiąc ią na korzyść ubogich pod opieką Towarzystwa Dobroczynności zostaiących, spodziewa się, że taż Publiczność pełna szlachetney tkliwości na bliźnich niedolę, licznym zebraniem się na widowisko skutecznie wesprze usiłowania Towarzystwa Dobroczynności troskliwego o polepszenie bytu tulu ofiar niedostatku.

# DONIESIENIA.

## *Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.*

Uwiadomia Publiczność, że z woli Rządzącego Senatu w dniu 11 Maja r. b. w godzinach przedpołudniowych w biórze Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu przez publiczną licytacyią na trzy lata od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maja 1832 roku wydzierżawiony zostanie Browar Rządowy Krakowski nad uyściem rzeki Rudawy stoiący, z wszelkim do robienia w nim piwa naczyniem skarbowym, z podworzem i domem szynkownym w tymże podworzu stoiącym, oraz z szynkownią w Zamku Krakowskim, z wolnym w nim szynkowaniem trunków i do tego z wolnym wstawianiem piwa do szynkowni w Rynku Krakowskim pod Goralami zwaney. Licytacyia ta zacznie się od summy Czynszu rocznego Złp. 4117. Każdy chcący otrzymać tę dzierżawę, przed zaczęciem Licytacyi ma złożyć na Vadium dziesiątą część wyżey rzeczoney Summy, to iest Złp. 411 gr. 21. O dalszych do tey licytacyi Warunkach w Wydziale Dochodów Publicznych każdego czasu dowiedzieć się można.

W Krakowie dnia 7 Kwietnia 1829 r. *Grodzicki.*

*Gadomski*, Sekr: Wydz.

## *Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.*

Zawiadomia Publiczność, iż z Postanowienia Senatu Rządzącego Dochód z propinacyi we wsi miasta Krakowa Grzegórzki w dzierżawę trzechletnią od dnia 1 Czerwca zaczynaiąc, przez Licytacyią w biórze Wydziału w dniu 6 Maja r. b. w godzinach rannych odbydź się maiącą wypuszczonym będzie. Licytacyia ta zacznie się od kwoty Złp. 282 tytułem rocznego czynszu, iaki dotychczasowy dzierżawca opłaca. Każdy chęć licytowania maiący złoży 10tą część, czyli Złp. 28 gr. 6 na Vadium. O innych Warunkach w Wydziale każdego czasu wiadomość udzieloną będzie.

W Krakowie dnia 4 Kwietnia 1829 r. *Grodzicki.*

*Gadomski*, Sekr: Wydz.

## *Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.*

Uwiadomia Publiczność, że z woli Senatu Rządzącego, w dniu 30 b. m. Kwietnia w godzinach przedpołudniowych w biórze Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu, przez publiczną Licytacyią wydzierżawiony zostanie na trzy lata od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maja 1832 r. Folwark Jaworzno z gruntami, z propinacyią we wsiach: Jaworznie, Byczynie, Jeleniu, Długoszynie, Szczakowy, Niedzieliskach i na Wysokim Brzegu, iako też z przewozem na rzece Przemszy, oraz z Rybołowstwem przy brzegach rzeki Przemszy do Skarbu należących. Licytacyia ta zacznie się od Złp. 15,263. Każdy chęć licytowania maiący winien będzie przed zaczęciem licytacyi złożyć na Vadium dziesiątą część tey summy to iest Złp. 1526 gr. 9. O dalszych Warunkach do tey Dzierżawy w Wydziale Dochodów każdego czasu dowiedzieć się można.

W Krakowie dnia 5 Kwietnia 1829 r. *Grodzicki.*

*Gadomski*, Sekr: Wydz.

Pisarz Trybunału Iwszey Instancyi W. M. Krakowa i jego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż na żądanie P. Anny z Rohlików Moszczeńskiey w assystencyi i upoważnieniem męża P. Stanisława Moszczeńskiego czyniącey, tudzież na żądanie Panien Teressy, Zofii i Józefy Rohlikowien iuż pełnoletnich, od których P. Soświński Adwokat O. P. D. w

Sądach stawa, sprzedaną zostanie stanowczo przez Licytacyią publiczną Kamienica w Krakowie przy ulicy Wiślney pod L. 269 w Gminie III. stoiąca, między Kamienicami pod L. 255 Sukcessorów Wacława Rohlika i pod L. 270 do Rządu należącą położona, P. Teressy z Rohlików Potkańskiey własna, a to na Audyencyi Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa, w domu pod L. 106 w Krakowie od godziny 10 ranney odbydź się maiącą

Dnia Dwudziego Szóstego Maja 1829 r.

a w skutek Wyroku Trybunału I. Instancyi na dniu 12 Sierpnia r. z. 1828 zapadłego, prawomocnego. Warunki tey nieruchomości, są następuiące:

1) Chęć licytowania maiący złoży dziesiątą część szacunku tytułem Vadii.
2) Nabywca winien będzie koszta sprzedaży w moc Wyroku Sądowego takowe zasądzaiącego zapłacić na ręce i za kwitem Adwokatów popieraiących sprzedaż.
3) Nabywca winien będzie w dniach czternastu po licytacyi zapłacić P. Michałowi Strożeckiemu zapis w kwocie Zł. 1000 z procentem od dnia licytacyi, a to ieżeliby zapisu nie podniósł iuż poprzednio z szacunku inney nieruchomości w skutek warunku takiegoż samego.
4) Nabywca zapłaci naydaley w trzy miesiące po licytacyi podatki skarbowe iakieby się okazały zaległe.
5) Widerkauffy iakieby się okazać mogły zostaią przy nieruchomości z strąceniem ich z szacunku, z obowiązkiem opłacenia procentów.
6) Nabywca obowiązany będzie w dniach dwudziestu po licytacyi złożyć połowę summy szacunkowey z potrąceniem upłat w warunkach 1. 2. 3 i 4, a to w ten sposób: Czwartą część z całego, czyli połowę z połowy szacunku P. Teressie Potkańskiey; Dziesiątą część z połowy P. Annie Moszczeńskiey; równie także po dziesiątey części z tey połowy każdey z następnych osób, to iest: pełnoletnim Pannom Teressie, Zofii i Józefie Rohlikownom, nakoniec ostatnią dziesiątą część z połowy na schedę ś. p. Stanisława Rohlika przypadaiącą do Depozytu Sądowego złożyć winien. W razie zaś zachodzącey z strony wierzycieli wzmiankowanych osób przeszkody względnie wypłaty ich części, natedy nabywca rzeczone 10 części pierwszey połowy złoży w powyżey oznaczonym przeciągu czasu do Depozytu Sądowego, gdzie do skutku klassyfikacyi i działu zostawać będą. — Drugą zaś połowę z szacunku nieruchomości zapłaci nabywca w skutek wyroku Sądowego prawomocnego, dział po klassyfikacyi między Sukcessorami Rohlikami ostateczuie ustanowiaiącego, a to z procentem po 5/100 stósownie do rozporządzenia takowego wyroku co i komu wypadać będzie.
7) Niedópełniaiący warunków utraca Vadium i nowa licytacyia na iego szkodę ogłoszona będzie.

Cena pierwszego wywołania iest summa Złp. 30,000 w monecie srebrney Courant, w braku iednak licytantów od tey summy cena szasunkowa do 2/3 to iest do 20,000 Złp zniżoną i za tę cenę na tym iednym terminie stanowczo sprzedaną zostanie.

W Krakowie dnia 31 Marca 1829 r. *Kuliczkowski*, Pisarz Tryb.

W dniu 14 Kwietnia r. b. 1829 o godzinie 9 zrana, w Krakowie w gmachu Sukiennic, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey Licytacyia zatradowanych ruchomości, iako to: zwierciadła, komód, zegaru, kanapy, krzesełek, stolików, obrazów i t. d. *Item* w dniu 21 Kwietnia t. r. tamże o godzinie 9 zrana odbędzie się sprzedaż lichtarzy mosiężnych, sabaśników, zwierciadeł, miedzi, zegaru, korzenniczki srebrney, kanaku z rubinami, i xiążek w ięzyku Hebrayskim.

W Krakowie dnia 10 Kwietnia 1829 r. H. *Salomoński*, Kom: Sąd.

W dniu 24 Kwietnia r. b. o godzinie 9tey ranney w wsi Rybnie w Dworze pod L. 1 odbędzie się licytacyia, mebli pokoiowych, krów, koni i t. p. — w dniu zaś siodmym Lipca r. b. o godzinie 9tey ranney w Krakowie w Sukiennicach w Rynku stoiących odbędzie się licytacyia dwóch srebrnych imbryczków, cukierniczki z przykrywką, miednicy z nalewką, kulczyka brylantowego, za gotowe pieniądze, które każdego czasu, w Krakowie przy ulicy Rożanney pod L. 613 widzieć można.

W Krakowie dnia 11 Kwietnia 1829 r. Józef *Słodkowski*, Kom. Sąd.

Propinacyia o małą milę od Krakowa na trakcie Proszowskim z Browarkiem nad rzeką też płynącą z 14 Morg: gruntu ornego, iest do wydz erżawienia od S. Jana; o warunkach dzierżawy dowiedzieć się można pod Nrem 189 na Wesoły.